

פגישה לאור ירח

מלחמה זעירה, על אף היותה קיימת כבר, כידוע, בימיו של גדעון (ובכלל, תכופות היתה היא אופינית למלחמות היהודים) לא קיבלה את כינויה המקובל בפי רבים, גריליה, דהיינו, "מלחמות" בספרדית, אלא בשנות 1808—1813 כאשר צבאות נפוליאון הגיעו, לאחר מסעי כבוש ונצחונות לרב, אל ספרד. ספרד זו, על אף היותה כבושה (בעיקר אמנם עריה וישוביה הגדולים) ע"י צבאות נפוליאון, לא חדלה מלהתמרד. במשך חמשת השנים אשר נלחמו בצרפתים באורחי מלחמות-גריליה, גרמו להם הספרדים אבידות שהגיעו עד כ-400 אלף חייל.

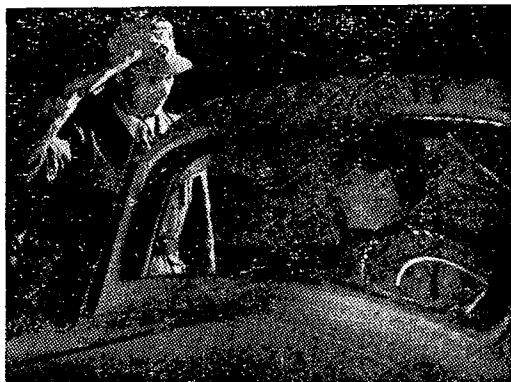
השאלה נשאלת כבר בשלבי הראשונים של התכנון, אשר דיוקו הרב, עד פרטי פרטים, הוא הכרח בלתי-נמנע במלחמה מסוג זה. כאן עמדה להם אהדת האוכלוסיה, שטייעה ביעוץ ובבקיאותה הרבה באורח חייו של הגנרל.

במסע התחמקות מרודפיהם הגרמנים, או שעה שהם מכותרים ללא מוצא — ברגעים כאלה, דומה כי ללא עזרתם, הגובלת בהקרבה עצמית, של תושבי המקום, לעולם לא היו מסיימים את המלאכה בהצלחה.

על אילוף חיילים לציות עיור, כבר דגו רבות. בסרט זה מוכח בפעם נוספת כיצד משמעת של פחד היא בעוכרין של הצבא. שכן אם די בכך שקצין בריטי יטע במכוניתו של גנרל גרמני ויתבוש את כובעו, בשביל להוליך שולל חיילים וקציפים למאות — הרי זו תעודת עניות ופגם המתגלה כנקודת תורפה של הצבא.

ואף על פי כן נחטא לעובדות אם לא נציין את התנהגותו המופתית של אותו גנרל אשר בערמה רבה, כיאה לקצין, מנסה הוא ללא הרף לסייע לגרמנים בחיפושים אחריו — אך גם הבריטים עינם פקוחה.

הודות לקור רוחם של הבריטים, חוזים אנו מדי פעם בפעם, אף ברגעים של יאוש, כיצד שוכחים לרצע הקצינים

האם זה האדון הגנרל? — שואל החוטף המזופש.

הסרט "פגישה לאור ירח" המוצג עתה בארץ (בשבועות האחרונים — בירושלים), שעובד על פי ספרו של סטנלי מוס, ושמשתתף בו השחקן דירק בוגרט, מתאר מבצע צבאי זעיר, שהושגת על עקרונות מובהקים של הלוחמה-הזעירה.

ב-1944, כשהאי כרתים היוני, השוכן בצפון מרכו של הים התיכון — והוא המפתח למבואות הים האגאי ומדרס-רגל אל יון עצמה — כורע תחת עולו של צבא-הכיבוש הגרמני בפקודו של גנרל קריפה מחילה-הצנחנים הנאצי, מוכרח אל תוך האי קצין בריטי. הוא בא כתגבורת לקצינים הנמצאים מכבר באי — ואשר, כפי שמספרת המציאות ההיסטורית, היו שייכים ליחידות לשירות-מיוחד בעורף האויב. יחידות אלו — אשר אף כי אינן מוזכרות בסרט, טוב כי ידע עליהן הקורא — היו אבטנומיות ואומנו ופעלו באורחי לחימה שהיו לגמרי בלתי מקובלים על כלל הצבא הבריטי, ועל כן גם אנשיהן נבחרו על פי כושרם המעולה.

לחטוף את הגנרל קריפה — מפקד כוחות-הכיבוש באי — ולהביאו חי אל המפקדה הבריטית בקהיר, זאת משימתם של הקצינים. אך מכאן ועד ביצוע המשימה, ארוכה הדרך ומלאה תחתיתים; והצופה בסרט שואל עצמו לא אחת:

היצליחו?

החוטפים המכותרים מפגשים דרכם אל חוף הים.

היריבים (הגרמני והבריטי) גם את איבת המלחמה בשעה שהם דנים, אף כי לעתים בשחצנות, על הסוגיות המקצועיות המתגלות תוך כדי החטיפה. יצוין עוד לשבתו של הסרט כי ההומור הבריטי אינו נוטש אותו מתחילתו ועד סופו. כן זוכה בסרט לדגש מיוחד אותה ערמה שהיא לעתים נשקם החזק ביותר של פרטיונים ולוחמי מחתרת. לסיכום: אלה שמאו ימי מלחמת-השחרור — (ימי פלמ"ח לפני כן) — נשארו חסידיה של הרומנטיקה הצבאית —

הגנו וישבחו; ואלה שענינם בצד המקצועי של מלחמת גריליה — אין ספק כי יבואו על סיפוקם, שכן הסרט יורד עד לפרטי פרטים של תכנון וביצוע. אף כי פה ושם מתוארים בו מדי פעם „נסים“ (אך אנו הרי לא נכפור בקיומם של אלה...), נשאר הוא בעיקרו נאמן להצגת יסודות הלוחמה הועירה כפי שהיטיב להגדירה קלאוזביץ: — „...אין זו תעודתה של המלחמה הועירה להשיג את מטרותיה במהלומות גדולות ומרוכזות בזמן ובמרחב — אלא אופייני לה, שהיא מלחמת את יסודות צבא האויב כאש יוקדת“.

אמרות • השגות • מושגים

לקראת ריסון מלחמה-גרעינית והגבלתה?

בין שיצמיח הדבר טובה או רעה — מעתה-ואילך גזירה תהיה על מתכנני איסטרטגיה כי יתוו את קווייה לנוכח ההנחה מבשרת-הרעות, כי כל מלחמה קרוב-לודאי שתהיה מלחמה גרעינית.

* * *

בכל משבר, החל בקוריאה וגמור בסוגי, נהגו המעצמות חסרות-העצמה-הגרעינית כאילו לא היתה טכנולוגיה-גרעינית קיימת.

* * *

בכל התנגשות אטומית שתארע באירופה תביא צפיפותה של האוכלוסיה האירופית לידי אבידות מחרידות בנפש. מיניסטר היודע כי מספר קטן של כלי-זין „מאגאטוניים“, שחולק על-פני המרחב חלוקה-נאותה, יש בכוחו לפצוע למעלה ממחצית אוכלוסית ארצו — לא יאחו בדרך של מלחמה „חסרת רסן“, אלא בתור המוצא האחרון-בהחלט; ואפשר — שאפילו לא אז.

* * *

מצאנו מתוך נסיון, כי היכולת לנהל מלחמה „חסרת-רסן“ פועלת כאמצעי-הבטחה בפני התנפלות פתאומית על ארץ-המטרופולין של ארה"ב, אולם יכולת זו גם מעלה סיכונים אשר עלולים להקשות, במידה גדלה-והולכת, על קבלת ההחלטה לפתוח במלחמה למען מטרה, שאינה נראית כשאלת-קיום ממש של המדינה. ה„תיקון“ הגרעיני בין הגושים אפשר שימנע מלחמה „חסרת-רסן“, אך הוא לא ירתיע צורות אחרות של התנגשות; לאמתו של דבר, יתכן והוא אפילו יעודדן. כתוצאה מכך, אותו צד אשר את התגריותיו-להתמודדות יכול הוא להציג בצורות שפחות-מחייבות התנגשות „חסרת-רסן“, זוכה ממילא ביתרון פסיכולוגי. יכול הוא להטיל על יריבו — ולא על עצמו — את הבחירה קורעת-הלב האם על התגרות כזו — אשר, כאמור, נמנעת בפירוש מלהרחיק-לכת עדיכדי מלחמה „חסרת-רסן“ — יש להגיב באמצעות „תגמול כולל“.

מתוך „כלי-זין גרעיניים ומדיניות-חוץ“ לד"ר ה. קיסנינגר